

Cimborona

TÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK.

1924
február
10

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ase
surde
ol

GIMBORA

10 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Szánkózzatok, fiúk, lányok!

ÁLMODNAK A FÁK.

Irta: MONOKI SÁNDOR.

A puha, fehér takaró alatt
Alusznak a fák, mint a holtak.
Gyászfeketében szállnak a varjak
S fölöttük siri dalt kárógnak.

Tar galyak között téli szél zokog,
Mint ravatalnál a síraló;
Ah de hiában! mert az álmodót
Nem ébreszti föl a bus való.

Rügy szemecskéi zárva maradnak,
Mély álom karja nyugózi le,
És az álomban egy szép tavasznak
Virágos képe száll elibe:

A levegőben tündérek szállnak,
Röptük nyomában kél enyhe szél;
Édes hirt sugnak mindenik fának,
Amelytől arcuk mosolyra kél.

Minden piciny rügy fölnyitja szemét,
S virágba szökkei vagy levélbe;
Dalos madár zeng ébresztő zenét,
Sátrat derüs ég von föléje.

A csacska csermely vigan csörgedez,
Szép vadvirágos partok között.
A feltámadás és az Élet ez,
Mit a Halál le nem nyugózott!

Az álom mély és tart még szüntelen
S talán mikorra vége szakad:
Tündérszárnyán a tavasz megjelen,
Uj élet zajlik bérceken, völgyeken,
Boldog lesz minden és szabad!

(Vámfalu.)

Bölcs Antal.

Diákkori emlék.

Irta: BENEDEK ELEK.

I.

Az 1867 ik év őszén vitt édes apám az udvarhelyi kollegiumba. Rajtam kívül öt kisbaconi diák volt akkor e kollegium növendéke, csupa nagy diákok. Én nyolc esztendőös apró emberke voltam, a harmadik elemi osztályba irták be a nevemet. Mert négy elemi osztály volt akkor a gimnáziumi osztályok alatt. Hatan voltunk tehát kisbaconi diákok, de négy-öt esztendő leforgásán a hatból kettő meghalt, kettőből falusi tanító lett, így aztán ketten maradtunk: Bölc Antal, meg én. Antalnak mellékneve volt a Bölc, az ő igazi neve is Benedek vala. A diákok ragasztották rá a Bölc melléknevet, nem azért, mintha bölcsekedő lett volna, hanem azért, mert igazán bölc volt, a legokosabb, a legalaposabb, a legkitünőbb diák az egész kollegiumban. Az alább következő történet idejében Antal már nyolcadik gimnázista volt s készülődött a pesti egyetemre. Még nem döntött, hogy a matematikának, vagy a históriának lesz-e a professzora. Tudod, mondta, az eszem a matematikához, a szívem a históriához húz. Indulás előtt kalapba teszem a matematikát és a históriát, veled hozatom ki a cédulát, majd meglátjuk, hogy melyiket húzod ki. Így szólte fonta a terveket Bölc Antal. Önnep után hazajött a mi kis falunkba. Szép piros, gömbölyü arca halásápadt volt.

Mi bajod? kérdém.

— Ég a mellem, mint az égő katlan.

Antal agyon etették, itatták, borral, pálinkával a vendégszerető székelyek, megrontótták a gyomrát, kolbásszal s más egyéb jóval, de a matematika (vagy história?) leendő professzora, még mindig falusi volt ebben: ha megrontja gyomrát az egyszerű ember a mellére mutat, azt tapogatja, simogatja, az ég, mint az égő katlan.

Fanyalogva jár-kél szegény Antal, szegyel lefeküdni mell égés mián, nem izlik az étel, de etetik, tovább tömik, végül is lábáról a láb leveri. Az orvosság: rossz fekete kávé és mindig csak a rossz seprős feketekávé. Antalnak már nemcsak a melle, de a feje is ég, valóságosan lángol. Orvost nem hívnak, nyilván azt mondja: Ez a fiu igen beteg. Nem engedem, hogy kollegiumba vigyék, amíg a láza meg nem szűnt. Nem hívnak orvost, ő sem kívánja, feltámolyog az ágyból, utra készülődik. Az ő apja van soron, az ő szekerük visz engem is a kollegiumba. Lassan járó, sovány, öreg lovai vannak Benedek-Benedikti Sámuelnek. Már hajnalban indulnunk kell, hogy kapuzárás előtt a kollegiumban legyünk. Fagyoskodva sietek a hajnali hideg levegőben Antalék udvarába. Itt ott szalmatűz lángja világít ki az utcára, apró szikrácskák kavarognak a levegőben, hirtelen el

is alszanak. Szeretnék ide is, oda is beszaladni, egy kicsit a tűz körül melegedni, belebámulni a tűzbe, nézni, nézni, hogyan nyargal előre-hátra a tüzes csóva — igen, igen, itt is, ott is perzselik a disznót, dideregve-melegedve állja körül a gyereknép, várják, sóvárogva várják a néhai megperzselt fülét, farkát. De én már nem vagyok gyermek; de én már ötödik gimnázista vagyok; én nekem sietős az utam, hátha megesik a nagy csuda és várakoznak miattam. Csakugyan kint áll az udvar közepén a szekér. Gyékény ernyő sötétlik rajta. Öreg Benedek-Benedikti Sámuel korholja nagy legény fiait: most veszik észre indulás előtt, hogy a lógósnak egy lábáról hiányzik a patkó. Ott áll már a lógós az udvaron, egy legény a gyertyát tartja, egy a lógós lábát fogja, a cigánykovács kezében csatog a kalapács. Bemegyek a házba: fullasztó meleg büz, mint minden olyan szobában, ahol sokan hálnak; ahol soha ablakot nem nyitnak. Antal az ágy szélén üldögél. Rajta már a téli zeke, összehuzza magán jó szorosra: ebben a fullasztó, meleg büzben is mintha dideregne. Nem kérde: hogy vagy, fiam? Nem mondja: maradj itthon, iam. Antalnak mostoha anyja van. Lám, lám, én egyszer betegséget színeltem, csak hogy tovább maradhassak édesanyám közelében, s bizony nem engedett el az édesanyám!

Hírül hozzák, hogy befogtak. Antal feláll, egy kicsit megtántorodik, de összeszedi magát s köszön a mostohának:

— Isten áldja meg, anyó.

Az is köszön: — Isten áldjon meg téged is. S tovább tesz, vesz, mintha ez az ifju, a matematika (vagy a história?) leendő professzora, csak az udvarra menne ki. Megfogom Antal karját, levezetem a tornác grádicsán. Három ló szomorkodik a szekér előtt. Antal kezel a bátyjaival, aztán fellép a fehlécre, bebujik az ernyő alá, én utána, ott a pokróccal beterített szénaülésem elhelyezkedünk. Tetejéig, végéig, meg van gyurva az ernyő szénával. Antal apja minden udvarhelyi utjából cserépel edénnyel tér meg, ha ugyan hazatér vele s nem viszi egyenest be Romániába. Lomha nagy testén sarkig érő juhbőr bunda, alig tud felcíhelődni a fehlécre, leül az első saroglya ülésére, s melléje telepedik legidősebb fia, a tyukszemű Laji.

Pilinkál a hó, igazi disznóperzselő hajnal, csikorog a fagyos, havas út a kerekek alatt. A három gebe bizonytalan üggetésben halad végig néhány ház során. Még ki sem érünk a faluból, e bizonytalankodó üggetés egészen bizonyos mendegéléssé lassodik. Így megyünk, mendegélünk, a fagyos, havas út csikorog, bent az ernyő alatt pedig egy ifjunak ég a melle, lángol a feje. Sem apja, sem bátyja hátra nem néz. Egyszer sem kérdeik: hogy vagy, fiam. Nem fázol-e? Pedig jól tudom, hogy ez az öreg ember szereti ezt a fiát, a maga módja szerint s nagyra van vele.

Magas hegyek magas hegyek után k...

keznek. Hegyek aljában magától megáll a három gebe. Tyukszemű Laji leszáll, hogy könnyítsen a szekéren. Lekászolódik az öreg is, amikor látja, hogy a gebék nem tudják megmozdítani a szekeret. Alig egy perce áll a szekér s a csatogó, maró hideg a kerekeket a simára csiszolódott, sikos uthoz fagyasztja. Én is kibujok az ernyő alól. Antal feje hátra hanyatlik a szénába: csuda, meg nem gyul a széna, úgy ég, úgy lángol szegénynek az arca.

— Hát Anti... néz rám Anti apja.

Azt kérde ebben a két szóban, hogy: nem száll le?

Mondom szomoruan: Anti erősen beteg.

— Hm, hm, csóválja fejét az öreg.

Laji üti, veri a három gebét, az öreg meg én a hátsó kerekek küllőjébe kapaszkodunk, végre megmozdul a szekér, de minden husz-harminc lépésre megáll. Neki fekszünk a saroglyának, úgy toljuk a szekeret. Ránk sötétedik a patakfalvi hegynek, a legmagasabb hegynek az aljában, csak a havas út, a havas mező világít. És mi toljuk, toljuk a szekeret. Egy öregember és egy fickó legényke. Jaj, ha látná ezt az én édesanyám! Sejtelnem sincs, hány óra: lehet nyolc, lehet tíz, de lehet hat óra is, hisz négy óraker már sötétedik. Még ezután fogom összegyűjtögetni azokat a székely meséket és nótákat, amelyekből majd megnyerem az önképzőkör egy aranyát. Ebből az aranyból lesz majd az az egyfedelű ezüst óra, amelyet egy hétig, két hétig mindegyre kirántogatok a zsebemből s nézem, nézem: hány óra. Hosszan, sokáig, hadd lássák mindenek, akiket illet, hogy engem sem a gólya költött. Ó, édes, szép ifjuságom!

De az út az rettenetes, olyan rettenetes, hogy nem merem aprajára leírni. Félek, hogy hitetlenül csóváljátok a fejeteket. Éjfélkor áll meg a szekér a vén kollégium kapuja előtt. Kibujok az ernyő alól. Szólok Laji bának: segíjen ő is Antinak. Letámogajuk a szegény fiut, az apja hümmögiet, de tovább nem jut a hümmögésnél. Nyílik a nehéz vasalt kapu, nagyot döndül nyíltában. Antal alig hallhatóag mondja: Isten áldja, édesapám! Az apja most mégis mond valamit, ennyit: Ejnye, ejnye, s a kapu bedöndül utánunk.

Föltámogatom Antalt a padlás szobába. Még ébren vannak a diákok, élénken beszélnek karácsonyi élményeiket, de hirtelen elakad a beszéd, megütődve néznek Antalra: mi lett ebből a csupa erő, csupa élet fiuból. Amikor megtudják, hogy »csak megrontotta a gyomrát«, vége a megütődésnek. Antal leül az ágy szélére, szól, hogy oldjam ki a zsákját, vegyem ki az ennilót. Egész nap nem evett egy falatot. Azt hiszi éhes, pedig csak »ég a melle«... Kenyeret, szalonnát, penészesedő juhturót veszek ki a zsákból. Mohón eszi a csipős turót, azt hiszi szegény, ez elfojtja a belül égő tüzet. Ám a csipős turó nemhogy elfojtaná, de éleszti a tüzet, még erősebben ég a melle s lejjebb, a

beleiben, mintha macska kaparászna. Nincs lelkem otthagyni, lehuzom a csizmáját, a nadrágját, közben ő a felső ruháját tépi le magáról s belehanyatlik az ágyba. Borogatás léne a fejére, a hasára, de kisül, hogy egy csöpp víz sincs a szobában. Estére gyűltek be a diákok, senkinek sem jutott eszébe, hogy a piaci kutról vizet hozzanak. Több szobát bejárunk, viz sehol. Minden szobának világhíres neve van: Páris, London, Byzanc, Lausanne, Utrecht, Amsterdam, Debrecen, — de egyiknek sincs vize.

Jókor reggel doktort hívatunk. Fialat ember, igazi doktor, nem felcser, alaposan végigtapogatja Antalt, kifaggatja, aztán papírt, tollat kér és sűrű fejcsóválások közt írja meg a receptet. Kérdi, van-e üres szoba?

— Van. Mondják a diákok.

Igen, tavaly óta üres egy padlásszoba, az a szoba, amelyben egy kisbaconi diák, Benkő Ádám, a szívéhez lőtt, mert hogy fájt szegénynek a szíve...

Mondja a doktor: üzenni kellene az anyjának, h gy jöjjön ide, ápolja.

— Nem, nem! rémüldözik Antal.

— Mostohája van, szólok halkan a doktornak.

— Mi majd ápoljuk, mondja egy diák. Nappal két osztálytársa, éjjel is kettő: ez a szokás itt.

(Folytatás és vége következik.)

A fülemile meg a veréb.

Irla: DROSNYÁK JÁNOS.

*Egy erdőszélre vetődött veréb
Dalolni hallja a fülemülét,
S míg zengve zeng a kis fülemile,
Ily szókkal száll a veréb elibe:*

*»Dalos társ! Mit ér itt a te dalod,
Hisz ember itt csak ritkán andalog,
Keresd fel házád, mint én, s ott dalolj,
Itt éhen veszhetsz, ott vigan lakol.«*

*»Hát csak vigyétek portékátokat
Házhoz, hol kaptok érte jól, sokat;
Koptal talán vagy éhen vész, ha kell,
De fülemile csak erdőn énekel ...*

(Arad.)

Andriskó.

(Régi karácsonyi emlék.)

Irla: CSÜRÖS EMILIA.

Rigó meg a Virág prűszkölve röpitették a csilingelő szánkót, míg a gyerekek kacagva osztrómolták az öreg kocsist:

— Fordítson ki János bácsi! — Milyen jó lehet a puha hóban buckázni.

Az öreg vidáman mosolygott a bajusza alatt: — Hogyisne! Éppen a szent estére történjen valamelyiknek baja...

És repült a szánkó árkon-bokron keresztül, mert lámpa gyújtásig szólt a szabadság. Élvezte is Gyurka meg Bandi! Csak azt szerették volna, ha egy pár pajtásuk a városi iskolából szintén velük örvendezett volna a pompás szánkózásnál.

Odahaza a tanyán ezalatt nagy volt a sürgőség-forgás. Mózsaárcsörgés, habverő kattogás a konyhán, Iluska kipirulva libbent ide oda, hogy a befejező utasításokat megtegye. Aztán hipp-hopp, ott termett a szép szobában. Sok dolog várt reá ott. Fehér abroszt a földre teríteni, helyet készíteni, — hogyha berepül a karácsonyfás angyalka az ablakon, meg ne botoljon valamiben.

Anyuka harmadszor mondta Annának: — Eredj már haza, fiam! Szedd rendbe a házat és hozd ide a gyermekeidet. Az urad is

mindjárt itt lesz a kántálókkal. — Anna aki itt nőtt fel az intézőék házában, férjhez is innen ment a béresbiróhoz, még egyszer körülnézett, nincs-e valami segíteni való. Aztán indult hazafelé. De mosolyogva visszafordult: — Andriskó! Hol van a kis fiam?

Dosza, keresték mindenfelé a három éves csöpséget, de hiába.

— Utoljára akkor láttam, amikor a két urfi szánkózni ment. Meg is szidtam, mert ő is velük akart menni. Jaj, Istenem, hol lehet? — sópánkodott szegény Anna.

— Nézd meg fiam, hátha elunta itt magát és hazament. Mi a nagy dologban észre sem vettük!

De Andriskó otthon sem volt. Végig keresték az istállókat, sehol sem volt. Bizony elmaradt azon este a kántálás. Senki sem tudott békes szívvvel örülni. Lámpásokkal járták körül a tanyát, — hiába. A kis szöszke Andriskó, — a béresbiró szemefénye, — az egész tanya kedvence nyomtalanul eltűnt.

Szomorú angyaljárás volt az intézőéknél is. A fiuk nem tudtak örülni. Iluskának piros volt a szeme a sirástól. Nagyon fájt a szíve

a csacsogó kis csöpségért, aki minduntalan ott lábballankodott a konyhán körülötte.

De vajon mi történhetett vele? Senki sem mert felelni erre a kérdésre. A legborzasztóbb sejtés szorította össze mindenkinek a szívét: farkas rabolta el. Kemény tél volt, sokszor a kertekig merészkedtek az ordások. Istenem irtalmazz!

Korán lefeküdtek a gyerekek. Szívükhöz szorítva az anyagka ajándékát, de imával, sóhajjal az ajkukon. — Istenkém, mi van Andriskóval? Istenkém, hozd vissza Andriskót!

A béresbíróéknál sokáig égett a lámpa. Anna forró lázban fektet. A szomszéd asszonyok folyton rakták homlokára, szivére a hidegvizes kendőt. A hatalmas természetű béresbíró, mint akit taglóval sujtoltak le, rároskadt az asztalra, és hörgött fádalmában. Élete, mindene volt az a gyerek.

Lámpás gyenge fénye imbolygott végig az udvaron. Az intéző ment az istállóba. A béresek, — román emberek voltak, tehát később ünnepeltek — csoportba verődve Andriskót tárgyalták. Egyik is, másik is tudott valami ehhez hasonló rémes esetet. Amikor belépett lámpásával az intéző, mind némán felállottak.

— Emberek! — szólt halkán — a kutakat megnézték? — Mind tudták, miről van szó. Négy gémes kut volt a tanyán. Szegény oktondi kis gyerekek, talán beleesett valamelyikbe. És megindultak a kutakat átvizsgálni. Hosszu kötélen először lámpást eresztettek a vizig, aztán hosszú, kampós végű rudakat. Hármát, négyet egyszerre. Egyik kútnak sem volt a várt rettenetes titka. Leverten széledtek el az emberek.

Az intéző is hazament. A béresbíróék ablakából eltűnt a fény, vigasztalan sötétség borult a kis tanyai házra, de a lelkeket még nagyobb sötétség fojtogatta. A gyerekek aludtak. Bizonyosan megtalálták álmukban Andriskót, mert mosolyogtak.

Az intézőné az asztalnál ült, előtte nyitott imakönyv. Fájdalom és lelkiifurdalás messzire üzték tőle az álmot... Ha nem lett volna nála Anna, talán nem veszett volna el a gyerek... Én Istenem, de ki tehet róla?... Én nem is hívtam, magától jött segíteni. És talán otthonról is elveszett volna... Én Istenem, segíts! — Tégy csodát! Ma, karácsony éjszakáján mutasd meg a hatalmat!... Leborult az asztalra és forró könnyek peregtek szeméből az imakönyvre. Az ő fiókáira gondolt.

Sokáig maradt így. Az óra ütése riasztotta fel. Tizenkettőt ütött. «Éjfé!... Most mennek az emberek éjtéli misére... Hálát adnak az Istennek, hogy ott messze Bellehembben megszületett a Gyermek... Hálát adnak... és az a szegény

kis tanyai gyermek... Ujra zokogás rázta meg egész testét.

Valaki megkopogtatta az ablakot. — Jaj! Mi lehet az? Mégegyszer, erélyesen, türelmetlenül. A kutyák eszeveszetteen csaholtak. Mi lehet ez? Félve, reszketve kinyitja az ablakot. Lovas ember áll kint az ablak alatt. Hatalmas báránybőr süvegével és bundájával komoran áll az ablakon hivetődő lámpafényben.

— Dicsérjük a Jézust! — Mondja románul az idegen. — Ne ijedj meg, doamna, tőlem, — a tóháti pakurárokhoz megyek. Egy gyermeket találtam az erdőn, vajjon nem idevaló? Azt hittem nyul vagy róka, amikor megijedt a lovam tőle. Akkor láttam, hogy gyermek. Felvettem a bundámba és gondoltam, megnézem, nem idevaló e?

Szólni nem is tudott, csak karjait nyújtogatta kifelé az ablakon az intézőné: add ide, jó ember! Áldjon meg az Isten!

Pár perc múlva pattogott a tűz a konyhában és meleg bablevest szűrösölgetett a jólelkű marzsinán. Andriskó ott pislogott a Gyurka ágyán. Nem tudta, ébren van-e vagy álmodik. A nyitott ajtón átcsillogott a karácsonyfa és Andriskó csak bámult, bámult...

— Hé! Anna! Kelj fel, itt van a fiad! Gyere fel az udvarba! — Kopogtattak a béresbíróéknál. És örömsikoltások verték fel a tanya csendes éjszakáját. Egymásután fordultak be a subák az udvarba. Mindenki látni akarta a kis eltévedt és megkerült fiucskát.

Andriskó a jó melegben lassan nyújtózni kezdett és körülnézett. Megnézte Gyurkát és nem értette a dolgot. Eszébe jutott, hogy ő szánkázni akart és nem vették fel a szánra. Aztán elindult gyalog, hogy utolérje őket. De félt, ha meglátják, visszahívják, azért letért a gyümölcsös melleit. Így jutott el a nagyerdőbe, ahol kifáradva leült egy nagy tölgyfa alá. Ott aztán el is aludt. Bizonyosan valami karácsonyi anyagka vigyázott rá, hogy meg nem fagyott a nagy hidegben és valami éhes farkas rá nem bukkant. Csak nézett... nézett Andriskó, aztán lemászott a kis ágyról és megindult a karácsonyfa felé. Bámulta a nagy fényességet, aztán gondolt egyet és letelepedett a karácsonyfa alá. Akkor már ott térdelt az anyja és apja is és ott szorongott a szobákban az egész tanya népe.

Bandi gondolt egyet. Feltérdelt kis ágyában és amit elfelejtettek a szomorú estén, örömtől repeső szívvel énekelni kezdte: »Dicsőség mennyben az Istennek!... Belevegyültek érces férfihangok is a vékony gyerekekébe és Iluska szivére szorította a kezét, míg könnyes szemmel nézte a jelenetet: Így lehetett ez akkor is Bellehembben... (Kolozsvár.)

Mihályka.

— Irta: KERESZTURY SÁNDOR. —

Nem is igen messze innen, valahol a Retyezát-havasok alatt, ahol a rekettyés sűrűbb mint bárhol egyebütt a világon és a turbanliom is olyan dus, mint a tubarózsa, élt egyedül, göndörszörű bárányait őrizgetve egy öreg juhász. Már jóval túl volt az élet delén, haja és bajusza is megfehéredett, mint a Retyezát havas orma, nem tudott szaladni a juhok után s egy napon azon vette észre magát, hogy kénytelen egyetlen kis unokáját; Mihálykát maga mellé venni. Mihálykával hárman lettek és így barangolták hármában, a nyáj után, a hegyoldalakat: az öreg juhász, Mihályka és szeretett kutyájuk, — a Rigó.

Nehéz élet, de szép élet a juhászélet. Kint az Isten szabadege alatt háltak, frissen főtt paprikást ettek, ha a bográcsgulyásra megsomjaztak csörgedező patak hűvös vizéből oltották el szomjukat és ott deleltek és vacsoráztak, ahol elérte őket az evésidő. Elindultak hétfőn reggel, a tarisznyát megrakták kenyérrrel és szalonnával és nem kerültek haza szombat estig. Igaz, hogy »otthonuk« sem volt valami különös, — egy szalmakunyhóból állott az egész.

Mihályka nemigen játszott, hétköznap a juhokra vigyázott, vasárnap pedig a karám körül tartózkodott és figyelte a legöregebb kist, nehogy kihányja a bárányokat a koriát közül, míg nagyapja odajár a jövőheti élelem után. Csupán csak vasárnap délután volt kevés szabad ideje, ilyenkor végignézte a verébfészkeket a birkaistálló eresze alatt. Egyébként nem volt rossz gyerek, szót fogadott, engedelmeskedett, dolgozott és nem zúgolódott amiért nagyapja nem engedte játszani a falubeli pajtásokkal, akik minden vasárnap pontosan ellátogattak hozzá. Egyetlenegy hibája volt: kizozta az állatokot és nem szeretett imádkozni. Nagyapja váltig dorgálta, de mindhiába.

— Nagyapám, ki tartja a holdat az égen? — kérdezte egyszer Mihályka éjfél táján, amikor kint a havasok alatt, egy tisztáson a bárányok megállapodtak és ők is megpihentek.

Az öreg juhász megsimogatta ősz bajuszát, néhány percig gondolkozott és bölcsen felelt:

— Az Isten.

Mihályka magában megismételte:

— Az Isten? Milyen az?

— Azt, fiam, eddig még senki sem látta, — válaszolt nagyapja áhitatosan.

Mihályka gondolkozóba esett:

— Honnan tudják akkor, hogy van, ha senki nem látta?

Az öreg juhász pedig keményen a szemébe nézett:

— Mert mindenben érezzük erejét. Ő ruházza fel színes ruhával a mezők virágait. Ő irányítja a világ folyását, megparancsolja, hogy

ki szülessen és ki haljon meg; a gyerekeknek anyát, az állatoknak legelőt ad — és gondja van mindenkire. Az árvákat megvigasztalja és teljesíti kívánságainkat, ha valamit megóhajtunk.

Mihálykának nagy szeget ütött fejében a kívánságra vonatkozó magyarázat. Anélkül is sokat gondolt már arra, hogy milyen jó lenne, ha az embernek sose kellene ennie és úgy is megélné, vagy ha már enni kell, legalább az Isten száritaná ki mind a babot: azt nem szeretete. Annak is örült volna, ha anyját, akif néhány éve temettek el, még egyszer megláthatná. Most úgy érezte, hogy a nagyapja mindezekről fel fogja világosítani. Az öreg vastag botjára támaszkodva, egyállóhelyben mingyár-mingyár elszundikált, de ő felzavarta.

— Nagyapám, az Isten mindent megtehet?

— Meg, fiam — serkent fel az öreg.

Mihálykának szemében megjelent egy meleg-meleg könnypár:

— Az anyámat is feltámaszthatná?

Ehhez tudni kell, hogy sem apja, sem anyja nem volt. Apja a háboruban pusztult el, anyja pedig belehalt a munkába, annyit kellett dolgoznia, hogy Mihálykának ruhát, téli csizmát és ennivalót szerezzen. Szüleinek halála után Mihálykát a nagyapja magához fogadta és azt mondta, hogy apja helyett apja akar lenni. Megtanította juhászkodni, ruhát vásárolt neki, enniával tartotta, ha rossz fát tett a tűzre megfenyítette és minden tekintetben jó nagyapa volt. Most Mihályka olyan keserűen beszélt az anyjáról, hogy nagyapja is megsajnálta:

— Az Isten tudja, milyen kívánságokat kell teljesítenie. Hajót kérünk, Ő teljesíti, de te rossz lehettél, azért vette el az anyádat tőled.

Mihálykának elszorult a szíve s kimondhatatlanul fáj neki a nagyapja vádja. Ő lenne oka az édesanyja halálának? Kis idő múlva megint odafordult nagyapjához:

— Én nem voltam rossz. Akármit parancsolt mindent megtettem neki. Vizet hoztam, megettettem a jószágot, a kertben megkapáltam a babot és kigyomláltam a murokrépat... kell még ennél több?

Hangjában valami dac és elégedetlenség féle is volt, de nagyapja erre is megtalálta a kellő magyarázatot.

— Nem voltál rossz? Hát amikor csépléskor élve égetted el a buzaasztag alatt falált egereket? Aztán mikor a varjúfióknak kicsavartad a lábát és úgy dobtad a kutyának őket? Azt gondolod, az nincs beírva odafenn a mennyországban? Azonkívül sohasem imádkoztál...

Mihályka szomorúan érezte, hogy nagyapjának igaza van: valóban nem imádkozik soha. Míg ők itt beszélgettek, három bárány elbandzsalgott a nyájtól — elindult azok után. Lehor-

gasztotta fejét, de senki sem tudta volna megmondani: min töri a fejét?

Lassankint elérkezett a reggel, aztán a dél is és megebédeltek. Ebéd után azt mondja a nagyapja Mihálykának:

— Mihályka, annyi dohánnyom sincsen, ami a félszemembe belefér, menj be a faluba, hozzáal egy kis füstölőnivalót...

Mihálykának — ha már menésről volt szó — nem kellett kétszer mondani: lerugta a bocs-kort, hogy könnyebben futhasson s már el is indult, utána szinte füstölt a felvert por. Messze maga előtt alig észrevehetően kocsikat látott, de lehagyta őket. Ugy ment, mint a karika, amelyik megindult az uton gazdátlanul s a szél hajlja, hajlja, azt se tudni, hová. Az ember nem olvashatott volna el övenig, már ott volt a falu alatt. Itt eszébe jutott az éjszakai beszélgetés és szomorkásan mormolta magában:

— Ha az Isten mindent megtehet, én kérem, találjak az uton egy forintot, hogy cukrot vehessek. Meglátom, teljesíti-e a kívánságomat? Erősen kívánom a selyem cukrot.

Alighogy ezt magában végiggondolta — anélkül hogy megcsendesedett volna: »Istenem, ha te mindent megtehatsz, add meg, hogy találjak az uton egy forintot... úgy szeretnék cukrot venni!...«

Lihegett és csepegett róla a verejték, mire megérkezett a bolt elé. Belépett. Arcát megütötte a bolt petróleumszagú levegője s olyanféle érzése volt, mint amikor késő ősszel hajnalban a kunyhóból kilép. A boltos jól ismerte, Mihályka minden héten megfordult nála. Most is megvásárolta, ami kellett s miután kezébe adták a dohánnyt, letörölte homlokáról a verejtéket és elindult visszafelé.

Szerencsésen kijutott a falu végéig. Utközben ismerős gyerekekkel találkozott, de nem állt meg velük, mert sietnie kellett. Kint a falu alatt megállt és leült egy kőrakáson, hogy kipihenje magát. Nem bírt pihenni, felébredt benne a régi állatkínzó Mihályka, a rakásból, mely ott hevert nem messze tőle az ut oldalán, felkapott egy követ és a közeli ház udvarára dobta. Az első követ ujak követték s a következő pillanatban már a kutya fejét célozta, mely felébredt a dobálásra és hirtelen a palánk tetején termett. Nagy borzas feje valósággal ijesztő volt. Mihályka uj követ dobott felé:

Hiszen, annak sem kellett egyéb: átugrik a palánkon, egynéhány lomha ugrással Mihálykánál terem s jaj — azonnal széjjeltépi... Rögtön vége... A nagy ugatásra a szomszéd kutyák is előjöttek oduikból és segítettek Mihálykát körülfogni. Mi lesz ha ezek ráugranak? Széjjelszedik, mint a tollat. A kutyák egyre féltelmezebben közeledtek, egyik hátulról, másik elől, kettő oldalt — és kiabáltak: »Vau! vau!« Mihályka kapkodott a levegőbe és reszketett benne a lélek, mint a nyárfalevél.

— Segítség! Segítség!

Az emberek azonban nem jöttek segítségére s Mihályka csakugy hallotta szitkozódásait, mintha mély álomban volna. Azt mondták:

— Vigye el az ördög! Mit ingerkedett velük? Most hadd tanítsák meg keztyübe dudálni.

Az árokparton egy kéregető ült és számolta a pénzt, amit a faluban összekoldult. A kéregető, amikor hallotta az emberek szivtelen megjegyzéseit — megszánta Mihálykát, feltápáskodott, elővette botját és a kutyákat elzavarta, aztán amikor már nem volt a közelben semmi veszedelem, odafordult Mihálykához:

— Isteni szerencse, hogy itt voltam, mert egyébként széjjeltéptek volna. Az Isten éppen a legjobb pillanatban hozott.

Mihályka szípozott és amikor látta, hogy a kutyák széfugrottak, felsóhajtott:

— Jaj Istenem...

Többet nem szól, még a kéregető sziveségét se köszönte meg, hanem elindult az uton arrafelé, amerre a nagyapja legeltetett. Kilógott a nyelve, mikorra a nyájhoz érkezett. Víz akart inni, de nagyapja nem engedte, nehogy beteg legyen. Mihályka pedig egész nap hallgatott, leszegett lövel ballagott a nyáj után és nem szólt semmit. Magához hívta a kutyát, símogatta és a falusi komondorokra gondolt. Attól kezdve, hogy kiérkezett, nem tudott szabadulni a kéregető emlékeitől, »akit az Isten küldött volt megmentésére«. Már most nem mert volt kérdezősködni az Istenről, de még mindig nem tudta megérteni: miért nem talál pénzt a boltba menet, holott ő olyan szépen kérte az Istent, hogy annál szebben már egy püspök sem imádkozhatik. Végre is addig búslakodott, míg egy fa árnyékában elnyomta az álom.

Álmában az anyjával beszélgetett. Azt álmodta, hogy anyja feltámadt, pulizkát főt őt és ő jó hideg tejjel kanalazta. Anyja úgy beszélgetett vele, mintha régen nem látta volna és most annyi kérdezni valója volt, hogy reggeltől estig beföltötte a napot. Arra ébredt fel, hogy fázik és a nagyapja költögeti:

— Kelj fel, Mihályka, mert nyakadba csorog a víz...

Mihályka kinyitotta szemét: az ég fekete volt mint a korom a sűrű fellegektől. A levegő lehült és a fák olyan sejtelmesen veregették össze ágait, mintha valami istencsapást jósolnának. Nemsokára az eső is megereedt.

A kutya már tudta a kötelességét, kezdte terelgetni a nyáját a fák alá, hogy a bárányok valahogy meg ne ázzanak. Mihálykának és nagyapjának nem kellett gondolni vele, vették a szürt, botot és tarisznyát és szintén a közeli erdő felé tartottak. Mire a legszélsőbb fa árnyékában meghúzódhattak, már a villámlás is ideérkezett. Vastag tüzcsóvák cikáztak keresztül-kasul az égen és lépten-nyomon lecsapott az istennyila. Mihályka félt, de elrejtette féltelmét és arról kezdett beszélni, hogy mit álmodott.

Nagyapja magyarázta neki, hogy halottakkal álmodni esőt jelent, majd egyikőjük ki-kiszaladt, hogy a villámlásra szétugratott bárányokat megérintse.

Az erdő szélén alig kétszáz lépésnyire fölülük az egyik magános tölgyfába belevágott a villám, előbb aprófának hasította fel, aztán meggyújtotta. A fa úgy lobbant ki mint a gyertya. Mihályka pedig szorosán a nagyapja mellé bujt és fejét a szűr alá rejtette, hogy ne lásson semmit, majd így érdeklődött:

— Nagyapám miért ég ilyenkor az ég?

Nagyapja szívesen válaszolt neki:

— Haragszik az Isten.

Mihálykát félelmes gondolatok őrlötték:

— És hogy nem oltja el az eső, hiszen a víz minden tüzet elolt?

Az öreg juhász előszedte minden tudományát, hogy meggyőzze állatkinzó és imádságrévülő unokáját s így folytatta:

— Az Isten haragját, ha felgerjesztik, nem olthatja el senki a kerek ég alatt. Az nem olyan tűz, mint amilyennél mi a szalonnát szoktuk pirítani.

Nagyapja ezek után elhallgatott volna, de Mihálykát nem hagyta békén az ördög:

— Nagyapám, maga nem fél ilyenkor?

Nagyapja határozottan felelt:

— Én nem, fiam.

Mihályka egyideig csendben volt, aztán megint megrántotta a nagyapja kezét:

— Nagyapám, azt a tüzet ki csíholja?

S egy felcsillanó villámra mutatott.

— Az Isten — felelt nagyapja, miközben figyelmesen szemügyre vette Mihálykát: hogy mit árul el az arca?

Mihályka tágranyított szemekkel ismételte:

— Az Isten? Akkor az ugy-e azt is megteheti, hogy a villám nem ér el bennünket?

— Ha ő akarja, akármilyen veszedelemből megment, — világosította fel az öreg.

Még talán többet is mond, ha valami félbe nem szakítja. Ebben a pillanatban azonban mintha valaki tüzes ostort csavart volna meg a fejük felett. Borzasztó csattanás dugta be fülüket, valami vakító fény a szemük világát majdnem elhalványította: a villám éppen abba a fába vágott bele, mely alatt ők álldogáltak. A fa olyan volt, hogy hegye a fellegeket meszelte, a tűz azonban tövestől csavarta ki és hamuvá pörkölte egy pillanat alatt. Mire Mihálykáék felocsudtak az ijedségből, már csak az égésszagot

éreztek és a szivárványt látták, mely a gyors nyári zivatar után úgy mosolygott az ég keleti felén, mintha koszoru lett volna.

Mihályka sáppadt volt, mint a fal, körültapogatta magát és megkérdezte:

— Nincs valami baja, nagyapó?

Az öreg diadalmasan simogatta meg unokája homlokát:

— Nincs semmi, fiam.

Mihályka az égre szegezte tekintetét és nézte hosszan. Az égen mint a tallórol hazatérő galambok, gyors repüléssel szálltak tova a fellegek. Hálával sóhajtott fel:

— Hála neked, Istenem...

Aztán nekiindult a mezőnek, összeszedte a szétszaladt juhokat. A fű vizes volt és levelein a nap sugaraiban úgy csillogtak az esőcseppek, mint a gyémánt. Az ég kiderült s a nap olyan volt, mintha az Isten mosolygó arca lenne. Ilyen szép tünemények között békült ki az Isten Mihálykával, aki sohase kínozza többet az állatokat és olyan öreg ember is lett, mint a nagyapja, de soha el nem mult felette az este, hogy ne imádkozzék.

(Nagyvárad.)

Örökösen daloljak!

Irta: DSIDA JENŐ.

*Ha valaha életemben
Örömöm lesz véghetetlen,
A társ, kivel boldogságot,
Vidámságot megoszok,
Egyedül a nőta legyen; —
Örökösen, örökösen
Daloljak!*

*Ha szívemre ül a bánat,
S érzem, hogy a lelkem fáradt,
A hü társ, kit részesévé
Teszek minden bajomnak,
Egyedül a nőta legyen; —
Örökösen, örökösen
Daloljak!*

*S amikor majd üt az óra,
Mely hív a nagy számadóra
És ajkamon töredezett
Bucsuszavak halódnak
Az is mind, mind nőta legyen; —
Örökösen, örökösen
Daloljak!*

(Szatmár, 1923. dec. 26.)

Dr. Könyvmoly sétája.

Nyájasan mosolygó nap ragyogott be dr. Könyvmoly ablakán. A napsugarak valóságos cigánykereket vetettek asztalán, végigtáncoltak a szörnyű vastag könyv lapjain, melyből már esztendőök óta irt dr. Könyvmoly egy második könyvet. Mert dr. Könyvmoly arról volt híres, hogy mások könyveiből írta, nyirogatta ki az ő „eredeti” könyveit.

— Ej, ej, ezek a haszontalan napsugarak, — bosszankodott dr. Könyvmoly — nem akarják, hogy kiírjam, akarom mondani; megírjam az én legújabb eredeti könyvemet. Gyerünk sétálni!

Dr. Könyvmoly azonban nemcsak híres könyviró, akarom mondani: nyíró volt, de bölcs, előrelátó ember is. Tőle ugyan cigánykerekezhettek a napsugarak, nem hagyta magát becsapni: sohasem feledte otthon, az esőtartóját. Most is hóna alá csapta hűsége barátját s úgy indult ki a liget felé. A nap pedig csak ragyogott, mosolygott, a sugarak meg hányták-vetették a cigánykereket, pajzánkodtak dr. Könyvmollyal: jere, csak jere, vén Könyvmoly: Egyszerre csak, uccu! elillantak a pajkos napsugarak, feketén tornyosodó fellegek mögé bujtak, aztán, brum, brum! dörgött, villámlott az ég, s mire dr. Könyvmoly gondolataiból magához tért, ami különben nem esett nehezére, csakugy ömlött nyakába a záporosó.

— Tyhü, ebugatta! — hördült fel dr. Könyvmoly — ennek fele sem tréfa. Nagy kínal-bajjal kinyitotta az esőtartót, aztán tudóshoz illő méltósággal nyugalommal folytatta sétáját — hazafelé.

Hiszen ha a nagyvárosi nép csupa tudós, bölcs, előrelátó ember volna, mint amilyen dr. Könyvmoly. De a nagyvárosi nép, ha ragyogni látja Isten áldott napját, nem gondol arra, hogy hátha tul az ég alján fokete fellegek leskelőd-

nek a gondosan kivasalt ruhákra. Különben is kívánhatom-e joggal, hogy teszem föl Bukovay jogász urfi is esőtartóval sétáljon végig a sétaterén, mikor az nem elegáns? Mert Bukovay urfit is kicsalták a napsugarak, ujonnan vasalt ruháját hirtelen magára öltötte, divatos szalmakalapját hetykén fejébe csapta, s pipaszár vékony pálcájával amint kilépett az utcára, diadalmasan nézett körül: Ide nézzetek! Fess gaval-
lér vagyok, mi?

Meghiszem, hogy fess. De most meg azt kérdem: miért kerültte volna el a záporosó iskolakerülő Bukovay urfit, ha híres tudós dr. Könyvmolyt nem kerültte el?

— Ujjé — kiállt fel Bukovay — pocskéká lesz a kivasalt ruhám! Menekülhetett volna fiakkerba (éppen egy fiakkerállomáshoz éri) de hajh! egy vas sem volt a kivasalt zseb-
ben (bizonyosan kivasalták belőle) — most mit tegyen! — Pompás! — ujongott Bukovay, — s egy-két ugrással dr. Könyvmoly sarkában termett, óvatosan bebujt az esőtartó alá.

Dr. Könyvmoly mi rosszat sem sejtve bakatott tovább. Az ő lelke már otthon járt. Csak hazaérjen, folytatja tovább a könyvirást, — akarom mondani a nyírást. Csuda-e, ha nem vette észre, hogy az esőtartó alá egy élelmes mama is menekült a kisleányával? Végre, önagysága is ujonnan vasalt ruhában indult a liget felé s csak nem engedhette, hogy a drága ru'ia, amelynek kerek százezer forint az ára (a háboru előtt 100 forint) — tönkremenjen.

Hopp, ő is behuzódott a kisleánnyal dr. Könyvmoly esőtartója alá. Micsoda derék esőtartó! Már négy lelket védett meg az agyon-
ázástól s dr. Könyvmoly igazi tudóshoz illően még most sem vette észre, hogy hivattan vendégek taposnak a sarkára. Ahogy én dr. Könyvmolyt ismerem, sohasem is veszi észre, ha

ujabb vendég nem érkezik, akit azonban már nem eresztettek be az „előbb érkezettek.”

— Kuss! — mordult vissza udvariasan Bukovay. — Künt tágas, bent szoros!

— Ugy!? — ordított a későn érkezett, — hiszen mindjárt kikussollak én titeket. — És elkezdett torkaszakadtából kiabálni: — Öreg ur! Hé, öreg ur! Nem látja, hogy kiturják a házából!

Bár brum, brum, dörgött az ég, dr Könyvmoly meghallotta a vészkiáltást s hirtelen vízszafordult.

— Hát ez mi? — mordult a hivatlan vendégekre. Nem takarodnak ki?! Nézze meg az ember!

— Ugy kell nekik! — hahotázott a csuronvizes ur. — Hadd legyenek ők is csuronvizesek

Dr. Könyvmoly most újra magában baktatott esőtartója alatt és ezen az uton született meg első eredeti gondolata.

— Lám, — mondta magában, — nem fölöslegesek az irigy emberek, sőt a társadalomnak igen hasznos tagjai. Ha nincs irigy ember, kitudnak engem saját házamból, illetőleg saját esőtartóm alól.

Amint hazaért, papírra vetette első eredeti gondolatait. Az elsőt, melyet saját magából — nyírt ki.

Elek nagyapó:

A szeretet drága kincs.
Földön ennek párja nincs.
Oszd meg mással, mégse fogy,
Sőt így lesz az még nagyobb.

Az alattomoság nagy szégyen,
Szavad s tetted hát nyílt legyen
Bármit teszel, Isten látja,
Légy az igazság barátja.

Kis keresztfiamhoz!

— Irta: K. BENDRE RÓZA. —

Ringó fehér bölcsődben édesen alszol, te drága kis ember. Én virasztok álmaid felett, egy szerető szívű, bánatos asszony, — a keresztanyád.

Hófehér lelkedet szállja meg az ihlet a szavaim nyomán, mert én most mesélek. Mesét, igaz mesét mondok neked.

Az ajkam nem mozdul, csak a lelkem sutog, keresi a lelkedet; azt, amelyik lassan, évek múlva, egyszer majd fölébred.

Olyan korban jöttél a világra, amikor a levegő sóhajoktól rezeg. Mélabus az édesanyád arca, gondok felhőjétől sötét az apád homloka, mert te már az ötödik fiu vagy és nehéz az élet, számolva a garas...

Van felettünk egy nagy, örök Isten, akit mi imádunk. Ez az örök Isten gyönyörű két szemet, mosolygó kis száját adott neked fiam.

Látásodra oszlik a mélabú, a gondok redői is kissé megnyhülnek, mert te, drága csöppség, — nevensz, egyre nevensz.

Sírásodat csak nagy néha halljuk s abba hagyod nyomban, hogyha megcsókolunk. Gőgicsélsz, mosolyogsz, hogy öröm azt hallgatni és nézni.

Körülállunk sokan, mi, akik szeretünk. A legnagyobb bátyád áll már pelyhedzik, maholnap férfi lesz belőle, mégis ezer csókkal ölel a keblére.

Ugy hívnak, hogy: Gábor. Mélyen csendűl neved. Mély érzéssel legyen tele majd a lelked.

Mi vagy, te csöpp ember, te földre szállt élet? Virág, illatos, szép virág — a jövő kertjében.

Nyitott könyv a lelked, hőtiszta lapokkal. A legelső lapra írom e régi jegyzetet: »Bölcsődtől sirodig szeresd a nemzeted!«

Imára kulcsolom ringató két kezem: kicsi keresztfiam, tartson meg az Isten!

A fátymol.

Irta: BAUMGARTEN LÁSZLÓ.

Mióta elhagytál, apánk,
Oh, jaj, be más a házunk!
Szineveszett a pár szobánk:
Olyan, mint árvaságunk.

A te kevéske butorod:
Karosszék, asztal, ágyvad,
Nincs egyiken sem új dolog,
Mind lankadt-szinű, bányadt.

Minden oly gyászos, álmatag,
Legyünk mi már akárhol,
Oh, jaj, mert hányszor, rátapad
Szemünkre is a fátymol!

Ivasko.

(Orosz mese.)

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Volt egyszer egy öreg ember, annak felesége és három fia. Az idősebbiknek Könnyüláb Jegorosko volt a neve, a középsőnek Görbeláb Misa, a harmadiknak Kemencehátú Ivasko. Mert hogy már jó nagy legények voltak, az öregek szerették volna, ha megházasodnának. Utak is eresztették a legidősebbet, hogy szerezzen feleséget magának, de a legénynek, bár sok leányt látott, egy sem tetszett. Egyszer aztán, amint ment, mendegélt, szembe jött vele a háromfejű sárkány.

— Hová, merre, fickó? — kérdezte a sárkány.

— Feleséget keresek, de bizony nem talállok.

— Jere velem, — mondta a sárkány, — én olyan helyre vezetlek, ahol találsz magadnak való feleséget.

Mindjárt el is indultak ketten, mentek, mendegéltek s egyszerre csak egy nagy kőhöz értek. Mondta a sárkány:

— Hengerítsd félre ezt a követ, aztán megtalálsz, amit keresel.

Jegorosko nekidült a kőnek, de nem tudta félre hengeríteni.

— Na fiam, — mondta a sárkány, — itt nincs számodra feleség.

Mit tehetett Jegorosko, hazament s otthon elbeszélte, hogy mi történt vele.

Másnap utrakelt Görbeláb Misa is, de ő is úgy járt, mint a bátyja: feleség nélkül tért haza.

— Hát most én próbálok szerencsét, — mondta Kemencehátú Ivasko.

Híába beszéltek a szülei, hogy így, meg úgy, maradjon itthon, mert a háromfejű sárkány halálos veszedelemben viszi, Ivasko elment s addig meg nem állt, amíg a sárkányra nem talált.

— Hová, hová, te fickó? — kérdezte a sárkány.

— Feleséget keresek, hátha nagyobb szerencsém lenne, mint a bátyáimnak.

— No, akkor csak jere velem.

Elmentek a kőhöz, Ivasko csak megfogta s könnyű tolként röpitette félre a követ. A kő alatt egy nagy sötét lik volt, a lik szélén hosszú szijjak, oda voltak erősítve a likhoz.

— Üljetek ezekre a szijjakra, — mondta a sárkány, — én leeresztlek, aztán egymásután három országba kerültek. Mind a három országban találsz egy-egy szép leányt.

Ivasko leereszkedett a likon s csakhamar ott volt a Rézországban, Rézországnak Rézvárosában. Volt a Rézvárosban egy nagy rézpalota, rézpalotájában egy szép leány.

— Hozott Isten, — fogadta a leány. — Ül le s mondd el, honnan jössz, hová igyekszel?

— Ó, szép leány, még ennem sem adtál, innom sem adtál, s már kérdezősködöl?

A leány egyszeribe ételt, italt tett az asztalra, Ivasko evett, ivott s aztán mondta:

— Feleséget keresek, szép leány, akarsz-e az enyém lenni?

— Nem, derék fiu, eredj tovább, az Ezüstországba, ott találsz egy leányt, aki szebb, mint én.

Adott Ivaskonak egy ezüst gyűrűt, Ivasko megköszönte s ment az Ezüstországba. Hát az a leány, aki Ezüstország Ezüstvárosában, Ezüstváros ezüstpalotájában lakott, csakugyan szebb volt. Felment a palotába Ivasko, szépen meghajtotta magát:

— Jó napot, szép leány.

— Jó napot, idegen ifju. Ül le, s beszélj el, honnan jössz, hová mégy?

Ó, szépséges leány, sem ennem, sem innom nem adtál s már kérdezősködöl?

A leány egyszeribe telerakta az asztalt étellel, itallal, Ivasko evett, ivott, aztán elmondta, miben jár s megkérdezte nem lenne-e a felesége?

— Ó, csak menj tovább az Aranyországba, van ott egy leány, aki még sokkal szebb, mint én.

Aranygyűrűt ajándékozott Ivaskonak, ez meg utnak eredt s meg sem állt az Aranyországig, Aranyország Aranyvárosáig. Ott lakott aranypalotában az a szép leány, aki csakugyan szebb volt mindkettőnél.

— Honnan, hová, — kérdezte ez is.

— Ó, gyönyörű szép leány, sem ennem, sem innom nem adtál s már kérdezősködöl?

Hízen adott a leány ételt, italt elegendőt Ivaskonak, ez meg elbeszélte, hogy miben jár s megkérdezte, lenne-e a felesége?

Megtetszett a gyönyörű szép leánynak Ivasko, arany poharat ajándékozott neki, azzal felkerekedtek, mentek Ezüstországba, magukkal vitték onnét a szép leányt, nemkülönben a másikat is Rézországból, így értek a lik aljához. Ott lógtak a szijjak, fenn meg ott álltak az idősebb testvérek, akik időközben Ivasko keresésére indultak volt. Ivasko a szijjra kötötte a rézországbeli leányt, a legények felhúzták, a szijjat ismét leeresztették, aztán felhúzták az ezüstországbeli leányt is, utána az aranyországbelit is. Most Ivaskora került a sor, őt kezdték fölfelé huzni, de közben meggondolták: ej, ej, ha felhúzzuk, talán egyik lányt sem adja nekünk, azzal elvágta a szijjat s Ivasko visszasett.

No, most mit csináljon szegény Ivasko? Elindult nagy búsan, ment, mendegélt s egyszerre csak megpillantott egy hosszú szakállú, kicsi öreg embert, aki egy fatörzsön üldögélt. Szóbaelegendtek s Ivasko elmondta, hogy mi történt vele.

Mondta a nagyszakállu öreg ember:

Eredj, fiam, erre, meg erre, ott találsz egy kunyhócskát, menj be, ott fekszik egy nagy ember, olyan nagy, hogy a teste a kunyhócska egyik szegletétől a másikig ér, kérdezd meg tőle, hogyan juthatsz ismét Oroszországba.

Elment Ivasko a kunyhócskába s mondta:

— Hallod-e, te óriás ember, szánj meg engem s mondd meg nekem, hogyan juthatok Oroszországba?

— Fúj, fúj, te orosz csont, én nem hivtalak s mégis idejössz? Eredj a harmincadik tóig, ott van egy kunyhó, kakaslábon álló, abban lakik Baba Jaga, van neki egy sasmadara, majd felvisz az Oroszországba.

Elment Ivasko Baba Jagához, az ahogy meglátta, ráförmedt:

— Fúj, fúj, orosz csont, miért jöttél ide?

— Ó, anyácskám, engem az óriás küldött hozzád, hogy kérjelek meg téged, vitess haza engem Oroszországba a te sasmadaraddal.

— Eredj, mondta Baba Jaga a kertbe, a

kapu mellett áll egy őr, vedd el a kulcsát, s menj át hét kapun, a hetedik kapun túl találd a sast. Ha nem félsz, ülj rá, de vigy húst magaddal s valahányszor kér, adj neki.

Ivasko úgy tett, ahogy Baba Jaga tanácsolta, felült a sas hátára, az repült fel a likon, de mindegyre visszanézett, húst kért, Ivaskó meg mindig adott neki egy jó nagy darabot. Addig adogatta a húst, hogy egyszerre csak elfogyott, hej, pedig még messze volt Oroszország! Mit tehetett Ivasko, amikor a sas újra kért, levágott egy darabot a combjából, no de ezzel fel is repült a sas nagy Oroszországba.

Amint kiértek, a sas kiköpte az Ivasko húzát, az meg visszarágasztotta a combjához, azzal meg sem állt hazáig, s elvette bátyjaitól az aranyországbeli leányt. Ott voltam én is a lakodalmon, adtak sört eleget, de a sör mind lefolyt a szakállamon, egy csepp sem folyt le a torkomon. Nem bizony.

(Kisbacon.)

Luci kutya elmélkedik.

Irla: CSÜRÖS EMILIA.

Egy éve már, hogy vagyok és vakkantani tudok. Sok furcsa dolog értem már meg, de ilyet még sosem láttam. Mindennap újra meg-nézem és nem tudok kiokoskodni belőle. Hogy a sétatéren minden egy nap alatt fehér lett, elég bolond história, de hát abba már beletörődtem. Csak azt nem értem, hogy az emberek mind odagyűlnek a tó köré, aztán valami fényest kötnek a talpukra és elkezdenek úgy szaladni, mintha macskát látnának valahol és meg akarnák fogni. Egy darabig én is velük szaladtam, még ugaltam is hozzá, de láttam, hogy becsaptak, mert nincs macska sehol. Aztán visszafelé is éppen úgy szaladnak mint odafelé. Bolond dolog...

Az is eszembe jutott, hogy amikor apu hazajön az irodából, akkor én is úgy szoktam elébe szaladni a sarokig, mint ezek a fényestalpuak. Megint el kezdtem szaladni, de megint becsaptak, mert apu nem volt sehol. Akkor eszembe jutott, hogy nem is lehet itt, mert amikor el-utazott két puskát is vitt magával, olyankor meg nem szokott hamar hazajönni, ha vadászni megy. Hát nem bolond dolog...

Azt sem értem, hogy ezek a fényestalpuak ott szaladnak, pont azon a helyen, ahol én uszni szoktam nyáron. De nem sülyednek el és nem lesznek vizesek. Hogy lehet ez? Amikor megszagoltam a vizet, hideg volt és kemény. Egy zsinóros ember jött akkor oda és azt mondta: „Kutyáknak nem szabad a jégre menni!” Én nem feleltem neki, mert nagyon meg voltam sértve. Hát nem ostoba dolog feltételezni rólam, hogy én is oda megyek a sok fényestalpu közé? Már ennél igazán több eszem van.

Ma megugáltam a mentőkocsit. Csak azért tettem, hogy a lovak figyeljenek rám, mert láttam, hogy ők is tóra akarnak menni. De az egyik ló megmondta, hogy ők csak azért mennek oda, mert néha baj szokott történni és hogy a sebesülteket elvigyék.

Na, köszönöm szépen! — gondoltam magamban — és a zsinórosruhás még azt hitte, hogy én is a jégre akarok menni.

A Monostori-uton van egy barátom. Lompos farku kicsi kutya, de nem olyan szép fekete, mint én. És sokkal kisebb is. Mostanában mindig szomorú. Azt mondja, hogy kis gazdája beteg. Eltörte a lábát és most sokáig nem fog iskolába járni. Azt is elmesélte, hogy történt a dolog. Ketten jöttek az utcán, amikor egy sárga kocsit két szürke lóval elütötte őket. A kis gazdája elesett és ha ő neki nem ugrik a ló torkának, rá is lépett volna patkós lábával a kis fiu fejére. A ló megtorpant és hátralökte a kocsit. Ezalatt a járókelők felszedték az ájult fiucsikát és bevitték. A barátomnak azóta igen jó dolga van. Azt mondják, hogy ő a kis gazdája életmentője. Ő meg azt mondja, hogy igen jó dolog életmentőnek lenni, mert sok finom falatot kap és mindenki jól bánik vele.

Nagyon büszke vagyok a barátomra és elhatároztam, hogy én is meg fogom menteni a kis gazdám életét.

Most nem érek rá tovább gondolkodni, mert átjött a szomszédból a sárga macska. Az a gonosz. Megyek visszakergetni.

(Kolozsvár)

SÉTA A ZSILVÖLGYÉBEN.

Zsilvölgye... Az új Romániának első és legnagyobb kőszénbánya területe. A 40 km hosszúságú völgyben 16 000 sokféle nemzetiségű bányamunkás keze dolgozik éjjel-nappal. A napi termelés meghaladja az 500 vagon szénét. A békebeli termelésnek ez 96 százaléka. Minden tárnában rengeteg technikai újítást vezettek be a háború után. Ma már az egész völgy egy vasút és telefontörzsön halózat köli összeköttetésben teljesen szakszerűen. Ez előtt 30 évvel még egészen kezdetleges volt a bányák megművelése. Akkor még az emberi erő gyengeségei végezték azt a hatalmas munkát, amelyet ma a gépek végeznek el örületes sebességgel. 30 évvel ezelőtt még lovas kocsikon hordták el a fekete gyémántot, ma már a vonatok ezrei sem bírják elszállítani azt a rengeteg szénét, amit a

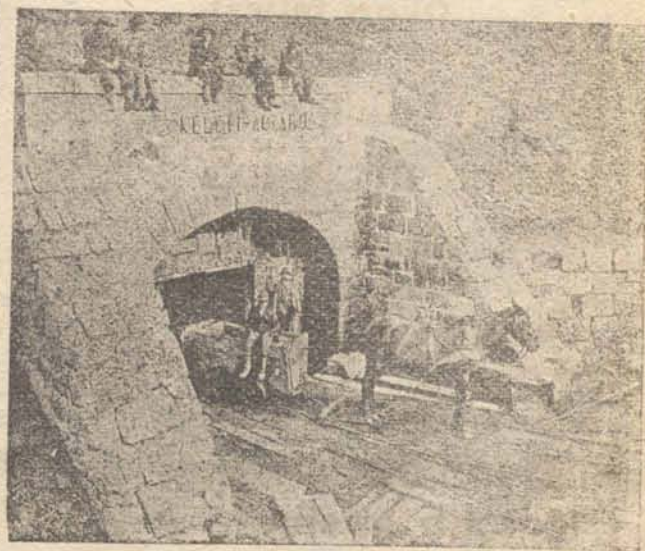
PETROZSÉNY LÁTKÉPE

Részlet a Szurdok-szorosból.

bányászok szorgalma kitermel. Az egész völgy egyébként három részre oszlik. Első és legnagyobb a volt »Salgótarjáni«, jelenleg »Petrosani« szénbánya társulat, kilencezer munkással és napi háromszáz vagon szénrel. A második a Lupény-Urikányi társulat körülbelül négyezer munkással és százharminc vagon szénrel. A harmadik a lónyai kincstári bányák üzeme kétezer munkással és hatvan-hetven vagon szénrel naponta. A »Petrosani« bánya főtelepe Petrozsényben van, amely az egész völgynek gócpontja. Van rendező és szép főuticája, gimnáziuma és polgári iskolája. Van két bányász kórháza és legújabbban csecsemővédő intézete. A szoros végén emelkedő Erdély egyik legszebb és legmagasabb hegylánca, a Páring havas. A déli oldalon a Szurdoki szoros, tele szebbnél-szebb részletekkel. A völgyben a munkáslakások végtelen sora, amelyből fáradtan indulnak reggel a bányászok a bányamély sötét, ismeretlen világa felé.

Molnár Sándor

Bányabejárat a Zsilvölgyben.

FEJTÖRŐ.

A sorolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvények.

— Beküldte: Kertész Kató. —

'H M m d ar y ami f y 'llk'

— Beküldte: Kolontáry János. —

Szent László erdő

Létrarejtvény.

— Beküldte: Täglich Béla és Edith. —

H	F
e	e
r	r
e	cz
e	n
cz	g

E betűk helyesen elrendezve egy híres magyar író nevét adják.

Ókori felirat.

— Beküldte: ifj. Koszta István. —

A Toto et Cap os Tanac ni NTS Paria

Találós kérdés.

— Beküldte: Kreppel János. —

Milyen lesz a szerecsen, ha a vörös ten-
gerbe esik?

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában

negyedévre	— — —	65 leu
félévre	— — —	130 leu
egész évre	— — —	260 leu

Csehországban

negyedévre	— — —	15 ck.
félévre	— — —	30 ck.
egész évre	— — —	60 ck.

Magyarországban

negyedévre	— — —	6000 korona
félévre	— — —	12000 korona
egész évre	— — —	24000 korona

Ausztriában

negyedévre	— — —	28000 osztr. korona
félévre	— — —	56000 osztr. korona
egész évre	— — —	112000 osztr. korona

Jugoszláviában

negyedévre	— — —	40 dinár
félévre	— — —	80 dinár
egész évre	— — —	160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában postautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

Beregsas: Beregmezei Gazdasági Bank r.-t.

Helmecc: Bodrogközi Bank r.-t.

Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.

Illava: Illavai Hitelbank

Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.

Michalovec: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.

Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.-t.

Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.

Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.

Nove-Zámky: Érsekújvári Népbank r.-t.

Presov: Eperjesi Bankegylet.

Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.

Sepjus: Nagyszőlősi Hitelintézet.

Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.

Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Románien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hírlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizománya.

Gyomorrontásnál
legjobb hashajtó a

KAPROL

Jóízű, — csokoládéból van,
Kapható minden
gyógyszertárban

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajani Mici) u. p. Nagy-baczon, (Bajani Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscauna) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Két fekete madár szállt ablakomra: az egyik Csehszlovákiából, Rozsnyóról szállt ide, a másik Magyarországból, Sár-bogárdról s mind a kettő oly szomru hirt hozott! Amott Rozsnyón egy kedves olvasótársatokat, Gyürky Gyusziát ragadta el a kegyetlen halál, emitt Sárbogárdon egy másik kedves olvasótársatoknak, Csanády Ibolyának az édesanyját ragadta el. Megilletődötten gondolok a megszomorodott szülő-re, akik gyermeküket veszítették el, s megilletődötten a szegény kis Ibolyára, aki hirtelen-váratlan veszítette el édesanyját; és megilletődötten gondolok Ibolyka édesanyjára, az én kedves, hűséges munkatársamra, aki boldog házasság után egyszerre ártatlan maradt. Száll on a fi lelketek is részvétel a szomorú történet felé, hátha az által is enyhül az ő bánatuk. — *Tób Tibor Nyáradremete.* A múlt nyáron egy barátodnál láttam a Cimbórást s minthogy igen megszeretted s a bizonyítványod is volt, apukád megrendelte. Az ősz óta megjelent számokat azonban csak a karácsonyi vakáción olvashattad, mert azt hitte apukád, hogy a gimnáziumba nem szabad újságot járni. Minden iskolába szabad bejárása van a Cimbórásnak s természetesen a kolozsvári uniárius kollégiumba is. De apukád azért ezután is csak haza járja, hogy többet tanulhass. Örömmel veszem tudomásul, hogy egész erőddel gyenge bizonyítványod kijavítására fókuszelsz és hogy csak azért volt gyenge most a bizonyítványod, mert három idegen nyelvet kellett tanulnod. Hát csak a-nul, hálál meg édes szüleidnek, hogy járfa neked a Cimbórást és hogy karácsony ünnepein is annyi sok ajándékot kaptál. Minden hónap rejtvényeinek a megjelölését legkésőbb a következő hónap 10-ig kell hozzam juttatni, hogy aztán hónap végén ott legyen a neved a megjelölt n. sorában. A kiadóbácsinak ízenem, hogy a nevedet javítsa ki, téged pedig kérek, amikor levelet írsz szüleidnek, megemlékezésükért tolmácsold későn émet. — *Atamon Ottó Aranyosgyéres.* Nem csoda, ha a múlt év utolsó felében s ez év elején nem kaptad rendszeren a Cimbórást, mert his én a nagy hóvadások és hidegek miatt világszerre nagy volt a zavár a vonatok járása an. Örvendek, hogy nagy élvezettel olvasod a Cimbórást és könyveket is olvasasz ezen kívül. Mav Károly utóiratásai érdekesek, de egyébrepen nem valami jóhírű ön veit. — *Milouits László Csikszerecs.* Rejtvényeid egy része sorra kerül. — *Rosmann Margit Marosvásárhely.* A te irásodon látom, hogy még kezdő író vagy, nagyobb betűkkel is írsz, mint Etus, de a vége felé már elaprosodik. Ugyanazt tanácsolom hát neked is, amit Etusnak. Örvendek, hogy szép ekt találod Börmét. — *Dvorsák Ferenc Arad.* Most nagyobb betűkkel írsz s jó o vasható is az irásod, viszont egy sorog rejtvényt oly kicsiny helyre szorítottál össze, hogy e miatt nem használható, mert mind újra kellene írni különben nagyapónak, amire nincs ideje. Nincs más mód, mint hogy újra szépen és külön-külön írd le a rejtvényeket. — *Pollatsék József és Aranka Marosvásárhely.* Habár egy éve jár már a Cimbóra, még csak két evelét írtatok, de ig riték, hogy helyre hoztátok. Ugy legyen! A kis öcséiknek Öcsike nadselű gondolát í teszenek. A te legjobban, nektek pedig a Tamás érdeklődik. Így van ez rendjén. A kiadóbácsinak írtam, hogy Rottmann József címére Apaffy-u. 8. sz. alá mutatványszámot küldjön. — *Komjássy Lajos és Sándor Kolozsvár.* Rejtvényeidből válogatók. A rejtvény megjelölését csak úgy jár könyv, ha Tókmag őfelsége nagyapó halapjából kihuzza a neveteket. — *Nagy Károly Kolozsvár.* Rejtvényed sorra kerül, de jövőre igazi levelet is várok tőled. — *Buzs Ilonka és Böske Arad.* Azt a kiadóbácsit fogja megéznem, hogy nektek egy félve 100 vagy 150 lelt eilt lefizettek. — *Györffy Endre Segesvár.* Leveledet elintézés végett továbbítottam a kiadóbácsinak. — *Kibédy Géza Juliska és Irenuska Abudbánya.* Öszinte r szvétel o vastam, hogy Géza unokám a sok sportolásól fűdőcsuohurutól kapott s most egy lőre nem járhat az iskolába. Szívemből kívánom, hogy minél előbb szünjék meg a fűdőcsuohurut s egyben remélem, hogy ebből a betegségből levonja a f uiságot s tő bé nem viszi tulságba a sportolást. — *Pethő Éva és Adam Zabola.* Jó egy esztendője, hogy nem írtatok s igazán nem tudtam elképzelni, mi lehet az oka a hosszú halgatásnak. Képezem, mennyire sajnáltátok, hogy a forjai nagymama karácsony estéjén nem le etett nálatok gyöngékedése miatt. Oly mélyen hatott rám a leveletek, hogy utána következő éjel a nagymamától álmodtam s örömmel ébredtem fel, mert egészségének és jókedvének látam. Ha nem is írtatok ne em, azt látom, hogy jól tanultok, mert különben az anyalka nem vitt volna annyi mindent nektek. Anyukádnak add át meleg üdvözlömetet, mond meg neki, hogy nagy öröme szerezne neked, ha egyszer már elhozna titeket Kisbaczonba. — *Steinhausz Márton és Kató Arad.* Pontrejtvényetek sorra kerül. — *Gyorgyevit Dániel Temesvár.* Rejtvényeidből válogatók. Unokám sorab s örömmel látok. — *Kiss Irma és Ida Szék.* Születek után nagyapóknk mondok hálás köszönetet zokért a k lemes szórakozásokért, amit a Cimbóra szerzett nektek karácsony ünnepein. Hálás szívű gyermekek vagytok s természetesen, hogy sz retettel gondolok reátok. — *Pataky Pali Buzásbocsárd.* Számrejtvényed sorra kerül. — *Kónya Elemér.* Igen örültem a levelednek, mert látom, hogy jó könyveket vitt neked az anyalka. A int látom, új elcsizetést is szerzettél: Nemes Éva és Margó a nevék. Arról azonban megfeledezni l, hogy megrd, hol lakik az én kedves és a Cimbóráért buzgókedő unokám. Ezt pótolod legközelebb. Pontrejtvényed jó.

Gámán Ella és Zolt Marosvásárhely. Ugy látszik, azon melegében megfejtették az 1. szám rejtvényeit, mert ti voltatok az első az új esztendőben, akik rejtvénymegfejtéssel nagyapóhoz be-
kötészték. Remélem, egész esztendőn át ilyen szorgalmasok lesztek, nemcsak a megfejtésben, de a tanulásban is. — *Csik-szeredából* egy összehajtogatott, ceruzával írt, íci-pici levélkét kaptam aláírás nélkül. Az én szórakozott unokám azt kérde ebben a levélkében, hogy tanul Öcsike, a saját bizonyítványáról pedig azt írta, hogy csak egy nyolcása volt, tehát jó volt a bizonyítványa. Öcsikének is jó volt a bizonyítványa. Szóval rendben van mind a két bizonyítvány, most csak azt szeretném tudni, ki ez az én unokám, aki elfeledte a nevét. — *Köszegi Ferenc Marosvásárhely.* Ha nem is írtál levelet, látom, hogy hasznosan töltötted a nyarat, mert román tanfolyamra jártál s szabad időd alatt kijártál a strandra fürdeni. Meg is tanított uszni az uszómester, aminek örülhetsz, mert az uszás egészséges és hasznos is. Nem haragszo már azért sem, ho y nem írtál levelet, mert hisze buzgólkodtál a Cimbóra terjesztésében, néhány fölösleges számot barátaid között elfogattál szét, e-mellett a Cimbóra terjesztőjét négy helyre vezettél el s mind a négy helyen meg is rendelték a Cimbórást. Ezért különös nagy dicséretet érdemelsz, mert nyilvánvalóan arra törekszel, hogy mennél többen olvassák a Cimbórást. Vajha példát venne tőled minden olvasótársad. — *Künstler Teruska Kolozsvár.* Háromszor is benne volt a neved az első számban, egyszer a megfejtők között s kétszer az üzenetben. Ezek kívül jó jeget kaptál az iskolában s amit nem híttél volna, még a román nyelvből is. Szóval, neked igen szép volt a vakáció s igen szépen kezdődött az újsztendő is, aminek szívből örvöndek. — *Zsigmond Sárika Soborsin.* Derről át í-
főtettek Soborsinba a nagymamához, tehát ezentul odaküldem neked a Cimbórást. Elhi zem neked, hogy Soborsinban jobban telik az idő, hogyno, mikor a edves, jó nagymama közelében lehetsz. S mi mindent hozott neked és Feri öcsédnek az anyalka! Neked két pár harisnyát, három két nyvet, egy csomag levelepapírt, egy kézimunkát s hozzá két matricpamutot; Ferikén k egy pár harisnyát, egy képes albumot és egy szép könyvet. Szóval, gazdag volt a fi anyagotok. Csak legyetek jók s his em, hogy az anyalkán ezután is gondja lesz reátok. Örömmel látom, hogy mostanában sok könyvet olvasat s legfőbbet jókál-könyveket. Serdülő leányka nem is olvashat szebb-t és jobbat, mintha a legnagyobb magyar regényíró könyveit olvassa. A Cimbóra karácsonyi számát pótolja a kiadóbácsit, én pedig szeretettel várom tőled a megírt hosszú levelet. — *Többeknek.* A november havi rejtvény megfejtése térszűke miatt kizorult az újví első számból s ugyancsak térszűke miatt az újví első számból s a nyertesek névsora. A hiki megfejtették a rejtvényeket, amugy is udják, hogy mi volt a rejtvények megfejtése. Ugyancsak az újví első számban a torockói templom mellett levő arckép alól lányzik a név. Ennek a magyarruhás bácsin k a neve: Adorján Manassé Jókai: „Egy az Isten” című regényén k a hőse. Adorján Manassé nem képzelt alak, han m valósággal élt s a szabadságharc idején Torockó vezető embere volt. — *Marip Laci és Pista Nyitra.* Rejtvényetek sorra kerülnek, de a decemberi rejtvények behűlésével lekéstetek. — *Veszer Laci Eperjes.* Most már tudom, hogy ki a te barátod: Flórián Laci. Azt írod róla, hogy nagy huncut ő, egy pillanatig sínes nyugta, mindig ugral a butorokon, ha hozzáok megy, ám ez, szerinted, nem baj, a fő, hogy okos. De mit szól hozzá a mamád, ha Laci barátod a butorokon ugral? Nagyapó nevenapját keresd meg a naptárban, a születésnapját pedig a múlt évi 39. számában találod meg. Megkapad-e a könyvet? — *Videky testvérek Torda.* Nem valami fényesen töltöttétek a nyarat, azért le sem írtatok. Remélem, a következő agy vakációról lesz irrválótok. S remélem azt is, hogy egyszer reátok is mosolyog a szerencse, mert igazán nem szép tőle, hogy még eddig nem mosolygott reátok, hiszen szorgalmasan fejtitek a rejtvényeket. Az általatok szerkesztési rejtvények sorra kerülnek. — *Winter Olga Fogaras.* Annak előre örvendek, hogy megfogsz látogatni s így téged is megismerlek, mint ahogy megismertem meayasszony nővéredet. Az egyik rejtvé ved sorra kerül, a pontrejtvényed megjelölése nehez az irásod dicséretet érdemel. Tolmácsold szüleidnek és testvéreidnek meleg üdvözlömetet. — *Dekány Zsófia Torda.* Jó a rejtvényed, de igen könnyű a megfejtés. Cimbóra megfejtő rejtvényt minden hét-n kapok néhányat, amin k különben örvendek, mert ebből is azt látom, hogy szerelték a Cimbórást. — *Balás László Kolozsvár.* Szeretnél képet küldeni a Cimbóra cimlapra, csak nem tudod, hogy mit rajzolj. Már pedig ezt neked kell kieszeln. Hát c ak eszed hi valamit és küld be bátran, engem mindenesetre érdekel, hogyan rajzolsz. A nyert könyvet megreklamáltam a kiadóbácsinál. Bélyeged nem kell küldened éret. — *Stern Magda és Laci Kolozsvár.* Sokat gondoltok reám, de csak most írtok, mert a vakációban ráértetek. Legjobban a 39. számú Cimbórásnak örvendtetek, melyben nagyapóka arcképet láthatatok, én pedig annak örvendek, hogy a karácsonyi értesítők tiszta kifűné volt. A novemberi és december havi rejtvények megfejtésével lekéstetek. Mások fartsátok számon, hogy minden hónap 10-ig hozzam kell juttatni az előző hónap rejtvényeinek a megjelölését. Az irásokat külön dicséretet érdemel, erre én is kitűnő osztályzatot adok nektek. — *Schwimmer Margit Dés.* Pompás pókot rajzolt l, megérdemelné, hogy közöljem, de mert „nagyapóka” a megfejtése rejtvényednek, e miatt nem közlöm. Többször írtam mar, hogy oly rejtvényt, melynek az én nevem a megfejtése, nem közlök. Más rejtvényt eszel ki, Margitka. — *Pethő Ervin Ákos.* Mind a ké rejtvényt sorra herül s szí emből kívánom, hogy egyszer már rád is mosolyogjon a szerencse. — *Zabó Zoltán Maramarosziget.* Te is szerkesztesz a újságot, melynek a címe: Haza. Küldhenél belőle egy mutatvány számot nagyapóknak. Az En Nap-támat megrendelheted a kiadónál. Címe: Egész Árpád, Barót. A Balaton ábrázoló rajzodat kedves emlékeim közt helyezem

el. — *Földes László Szatmár.* Az első gimnáziumba jársz, ahol csak románul tanultok s az osztályokban 64 gyerek közül 39 bukott meg. Remélem, te nem vagy a bukottak között s a bukottak is év végére jó bizonyítványt kapnak. Azért épp neked meg haragszom, hogy Imre öcséd is, aki szintén román isk. lába jár s akit te anélkül meg a magyar írásra, beküldte a rejtvénymegfejtést, sőt igen örvendek ennek és bizudásod őt, hogy ezután is írjon nagyapóknak, mert ezzel is gyakorolja magát az írásban. — *Nep György Nagyvárád.* Jó a számra j. ényed, de azt nem ig. rhetem, hogy már a Cimborá legközelebbi számában közzé teszem, mert sokan vannak előttem, akiknek a rejtvényt közzére elfogadám. Ne feledd a közmondást: „A fülelem rózsát terem”. — *Kirschner Mihály.* Csak annyit írtál a neved alá, hogy Körös-utca 21. de, hogy hol van az a Körös-utca, azt én nem tudom. De remélhetően tudni fogja a kiadóbácsis s elküldi neked a 46. számot. Mindenestre, követező lev. ledben közöld pontos címedet. — *Neumann Ernő Sepsiszentgyörgy.* A pótlórejtvényed s. rra kerül, a utásikat már többben megcsinálták. A félen nem mehetek sepsiszentgyörgyre, mert Benedek Zoltán doktorbácsit szigorúan megilt ita a től utaztat. — *Heller Olga Arad.* Azért igazán nem haragszom, hogy mindjárt az első levélben nagyapóknak szólítasz, sőt az ellenkező esnek rosszul. Ocsike napsel. gondolatai néha-néha szünetelnek, mert minden számba ő sem termelhet nádselü gondolatokat. Régi jó latin közmondás, hogy „a változatoság gyönyörködtet” s már ezért is kívánatos, hogy ne szerepeljen minden számban öcsike, mert hátha egyszer beleunatnak. Nem csudálom, hogy lág nem írtál, ha nemetül, franciul és zongorázni tanulsz, aztán román iskolába jársz, mivelhogy magyar iskolába em vettek föl. Már csak tanulj meg jól románul, mert mennél több nyelvet tudsz, annál jobban boldogulsz az életben. Az írásodon látszik, hogy jeles tanuló voltál, mert helyesírás tekintetében is kifogástalannak találtam s hiszem, hogy a román isk. lában is megállod s helyedre igaz örömmel látok unokáim sorában, téged is, festvényedre is. — *Solyom Judit Nagyvárád.* Eppenséggel nem haragszom azért reád, ha egyik-másik rejtvénybe megtaláltad a hibát, annál nagyobb elismerést érdemelsz, hogy né is megfejtetted. A te rejtvényeid közül válogatok. Azt magam sem tudom, hogy a Börme folytatása mért nem volt benne a jan. 6-iki számban. Rajtad hívul több unokám panasza, hogy ebben a számban nem volt melléklet. Talán csak nem szedte ki az u. ságból utközben? — *Nemes Gábor Terda.* Minthogy most nem számunkhoz veszed az újságot, de elő is írtél rá, a kiadóbácsit elküldi a nyert könyvet. Minden eshetőségre közöld vele címedet: Szt. Ságuna 3. Orómmal látom, hogy fodrász tanuló vagy és tovább műveled magadat a Cimborá és jó könyvek olvasásával. Mivel iparosokra szüksége van az országnak. — *Ferency Zsófia és testvérei Szászváron.* A dec. havi rejtvények megfejtésével lekéstefek, én kárpótlak azzal, hogy mind a kétf. jtvényeket sorra kerestem. A mese holdról és az emberről ügyesen van megírva, hát csak ezután is gyakorold magdat hasonló líra mesék írásában, s majd idővel fogsz te meg nagy meséket is írni. — *Kun János Temesvár.* Azért írsz írógéppel, mert csunya az írásod. En pedig azt tanácsolom, hogy a gépirás mellett ne hanyagold el a kézírás, mert ha csakugyan csunya az írásod, még csunyább lesz majd. Sajátkezű levelet várok tőled legközelebb, s közbe-közbe aztán nem b. nom, ha géppel írsz is. Oly nagy szeretettel írsz a Cimboráért, hogy igazán felesleges volt kérdezned, lute neked is egy kis hely a többi unokák közt. Az általad szerkesztett rejtvények megfejtését feledd közölni velem. Még egy er kopogtasd le a megfejtéssel együtt, mert különben nagyapó nem tudja ellenőrizni, hogy jó-e a rejtvény. Nem tudja pedig azért, mert nincs rá ideje. — *Mikoss testvérek Arad.* R-mé em, ár eddig megkaptátok a nyert könyvet és el is olvastátok. Rejtvényeidből válogatok. — *Hiltner Lili Nagyvárád.* Lefordítottad a román olvasókönyvből a mesét arról a beteg királról, akinek egy iudós orvos azt tanácsolta, hogy csak úgy gyógyul meg, ha fölveszi a legboldogabb ember ingét. Meg is találták a legboldogabb embert, csakugyan ennek nem volt inge. Ez a mese világszerle ismerős, sőt egy nagy franci író, Anatole France, meg egy nagy magyar író, Mikszáth Kálmán rendkívül érdekes nagy mesét kerékített ki ebből. Azt igen helyesen tetted, hogy lefordítottad, mert ezzel is gyakoroldad magdat a román nyelvben is, a magyar írásban is. Ugy emlékszem, hogy 15-6 leveledre választottam s szivesen látom ezután is le csejdet. — *Gruber Ándor Nagyvárád.* Jan. 11-én adtad postára a nov. és dec. havi rejtvények megfejtését, holott minden hónap 10-ig de kell külden, ha azt a arad, hogy neved a megfejtők közt legyen. — *Blankenberg András Kolozsvár.* Szeretnél megismerkedni öcsikével, mert na von érdekes nádselü gondolatai vannak. Neked is voltak már ilyen furcsa gondolataid, de nem sikerültek. Hát bizony öcsike nádselü gondolata is néha-néha rosszul sül el. Rendes csupa ez a nádselü gondolatokna. De ha nem is sikerültek a te furcsa gondolataid, annál sikerültebbnek találok az írásodat, mert bár kezdőnek látszol az írásban, gondosan és helyesen írsz. A névrejtvényed jó, de valami mást eszelj ki, mert e fajta rejtvényből tulságos sokat küldenek olvasóiraaid. — *Singer Tibor Marosvásárhely.* Dec. 18. és jan. 4 én kell ajánlott leveleid egyszerre érkeztek meg jan. 17-én. Isten tudja hol, merre jártak. Így aztán nem csudálom, ha sokan panaszkodnak, hogy későn kapják az újságot s hogy még nem kaptad meg a nyert könyvet. Valóban nem volt fölösleges előrelátás részedről, hogy már most boldog husvétü ünnepeket kívántál nekem, amit én is már most viszont kívánok szép piros pünkösdi kívánásá-
val! — *Kovács Jolán Nagyvárád.* Nagy örömet szerzettél nekem pompás kis rejtvényeddel, mely körletát ab-

rázol, alatta kisfiú és kisleány, sóvárogva várják, mikor pottan le a körte. A képet kedves emlékeim közé soroltam, édesanyádnak pedig, az én legújabb munkatársamnak külön levelet írtam. — *Veress Klára Dés.* Nyolc hélig voltál beteg, amialt nem írtál eddig levelet. De a jó Isten karácsony napjára visszaadta egészségedet, s kívánom, hogy sohase látogasson meg többé a betegség. Az nem bat, hogy irkalapra írtál levelet, a fő, hogy egészséges vagy és szép levelet írtál. Várom ezután is leveleidet. — *B. A. A.* »Csönd« című vers reményt keltő szárnypótlgatás, de több verset kellene olvasnom, hogy határozottabb véleményt mondhassak. — *Bardócz Ilonka Fogaras.* Édesapád névnapi ajándékul rendelle meg a Cimborát s te boldog vagy, hogy nagyapó sokezer unokája közé számíthatod magadat. Annak előre örvendek, hogy a nyáron személyesen is bemutatkozol, mert Nagybaczon valóban csak egy macskaugrás Kisbaczontól. Hogy nagybaczoni eredetű vagy, azt már a nevedből sejtetem. A decemberi rejtvények megfejtésével lekéstél. — *Heller Pista Arad.* Már a nyáron és az ősszel is akartál írni, de nem értél rá a sok dolog miatt. Hát csak őszbe helyesen az idődet, majd meglátod, hogy jut idő a levélírásra is. A kiadóbácsinak fizetem, hogy a te nevedre küldje az újságot. — *Kiltner Bözsike Nagyvárád.* Leveled alapján nagy az örömed, hogy kisorsolták a nevedet s így több lesz egy könyveddel. Mire leveled befejezted, már jött is a posziás a könyvvel. Örvendek, hogy karácsonyra megkaptad Katalin című regényemet és azt nagy élvezettel olvastad. Számrejtvényed sorra kerül. — *Mészáros József és Palika Gyula.* Nem bízatlak az írásotokban, azért nem írtatok sokáig, de lám, amint üzenetet kaptatok, neki bátorodtatok a levélírásnak s ígérték, hogy ezután többször is felkerestek leveleitekkel. Ugy legyen! — *Kovács László, Domokos.* Több olvasómmal megörített, hogy a Cimborá első számából eltűnt a regény. Az 50. 51. számot, ha jól emlékszem, már megreklamáltam a kiadóbácsinál. A Cimborá előfizetési ára negyedévre 65 lei és Szatmára kell külden a pénzt a kiadóhivatalhoz. Rejtvényeidből válogatok. — *Kókay Gábor és Anti Gizel falva.* Nem csudálom, hogy oly szépnek találtátok Berde Mária Tündérmennyasszony és Draskóczy Ilma Három narancs című meséjét, mert azok valóban igen szépek. Ha szép meséket szeretek, akkor tőlem, fejszék szorgalmasan a rejtvényeket s majd egyszer rátok mosolyog a szerencse. Ugy emlékszem, hogy a mult évben volt egy vers, tanító-néni nevenapjára, de lesz majd ez évben is. Képrejtvények ismerős. — *Polacsek Imre Parajd.* Négy hélig feküdtél, egy kicsit meg lusta is voltál, ez a magyarázata, hogy nem írtál, pedig nagyon szeretted a Cimborát. Szeretném, ha minél többen olvasnák ezt az újságot és írtál is a kiadóbácsinak, hogy küldjön mutatványszámot Erdős szentgyörgyön lakó unokatesivrednek. Ezért a b. zolgokodásodért dicséretet érdemelsz s megérdemelnéd azt is, hogy előtérassak Parajdra, bár Parajd sokkal messzebb van Kisbaczontól, mint ahogy te gondold, jól lehet, egy megyében van mindkettő. Akár hiszed akár nem, könyved eljutni innen Budapestre, mint Parajdra. — *Kertész József Székelyudvarhely.* Intézkedtem, hogy az újságot ezentul Bem-utca 36. sz. alá küldjék s az első és második számot pótolják — *Szilassy Zoltán Dés.* Örömmel olvasom, hogy Bandi öcséd meggyógyult és ő is szorgalmasan olvassa a Cimborát, sőt még apuka és anyuka is. Hálásan lehetek Angyalkának, hogy csupa hasznos dolgokat hozott nektek, mivelhogy már nagy fiuk vagytok. Azt igen helyesen teszed, hogy bélyeggyűjtéssel foglalkozol, s amint látom, már is gazdag a gyűjteményed, mert van 275 külföldi bélyeged is. Tolmácsold kedves szüleidnek meleg üdvözlöttemet. — *Goldzieher Évi.* Örömmel látok unokáim sorában s remélem, ezután szorgalmasan fogsz írni. A kiadóbácsit az újságot a te nevedre fogja külden. — *Rosenfeld Pista Arad.* Nagyon megörültél a Cimborá első számának s mindjárt meg is próbálkozál a rejtvénymegfejtéssel. Meg is fejtetted szüleid se ítségével. Így szokott ez történni kezdetben. Akkor lesz igaz nagy örömed, ha segítséget nélkül tudod megfejtetni. Szép kerekbetűs írásod dicséretet érdemel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LAPTULAJDÓSNOS ÉS KIADÓ
SZABADSÁJTI KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R. T. SATMAR
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR PELEL.
A SZINES OMLAPOKAT ÓOSVÁR REZBŐ RAJZOLTA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj